

СХВАЛЕНО

Рішення виконавчого комітету
Мар'янівської селищної ради
від 25 лютого 2026 року № 23

Паспорт**Програми реалізації стратегії реформування системи шкільного харчування на 2026-2027 роки**

1.	Програма погоджена	2026 -2027 роки
2.	Терміни реалізації Програми	2026-2027 роки
3.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми(для комплексних програм)	Місцеві бюджети, кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством
4.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього, у тому числі:	10250,00 тис.грн
	кошти державного бюджету	-
	Кошти обласного бюджету	-
	Місцевий бюджет	10250,00 тис.грн
	Кошти небюджетних джерел	-
5.	Основні джерела фінансування	Місцеві бюджети, кошти інших джерел, не заборонених чинним законодавством України

Програма реалізації стратегії реформування системи шкільного харчування на 2026- 2027 роки

I. Загальні положення

Програма реалізації стратегії реформування системи шкільного харчування на 2026- 2027 роки (далі - Програма) визначає заходи розв'язання проблеми щодо забезпечення підростаючого покоління безпечними продуктами харчування, що дозволить запобігти виникненню групових спалахів інфекційних хвороб та харчових отруєнь, а достатнє забезпечення якісними харчовими продуктами позитивно вплине на стан їхнього здоров'я.

Програму розроблено відповідно до статті 5 Закону України «Про охорону дитинства», законів України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25 вересня 2020 року № 2205 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти», наказу Міністерства охорони здоров'я України від 24 березня 2016 року № 234 «Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів», Інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки та Міністерства охорони здоров'я України від 17 квітня 2006 року № 298/227, Порядку організації харчування дітей у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року №305, розпорядження Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р "Про схвалення Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів її реалізації у 2023-2024 роках", на виконання протоколу наради під головуванням Прем'єр-міністра України та за участю першої леді України Олени Зеленської щодо реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 жовтня 2023 року № 990-р.

Реформування шкільного харчування - це найважливіші кроки у процесі зміни та переформатування системи організації харчування в закладах освіти й забезпечення дітей якісною та поживною їжею. Організація та впровадження системи управління безпечністю харчування НАССР є основною складовою частиною забезпечення реалізації прав громадян на здобуття загальної середньої освіти. Стратегія реалізується двома етапами:

перший етап — 2023-2024 роки;

другий етап — 2025-2027 роки.

На кожному етапі передбачається розроблення та виконання операційного плану реалізації Стратегії на відповідний період, що ґрунтується на підставі

визначених стратегічних цілей, операційних цілей та завдань і визначає, зокрема, очікувані результати та індикатори виконання заходів.

Система моніторингу та оцінки результативності реалізації Стратегії передбачає щорічне звітування про виконання операційного плану та порівняння фактично отриманих значень індикаторів з їх прогностичними значеннями. Узагальнена оцінка результативності Стратегії проводиться протягом шести місяців після завершення строку її дії та подається на розгляд Кабінету Міністрів України.

II. Визначення мети Програми

Програма є одним з найважливіших кроків у процесі зміни та переформатування системи організації харчування в закладах освіти й забезпечення дітей якісною та поживною їжею. Ця Програма визначає мету стратегії реформування системи шкільного харчування в закладах освіти Мар'янівської селищної територіальної громади на 2026 рік, а саме:

- організація якісного та безпечного харчування: закупівля харчових продуктів чи послуг з організації харчування та фінансування;
- відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР;
- забезпечення закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організовують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок;
- впровадження нових норм харчування, меню, а також формування культури здорового харчування.

III. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Необхідність підготовки Програми викликана такими проблемами, виявленими під час вивчення стану організації харчування, які потребують вирішення протягом 2023-2027 років, а саме:

- недостатність обсягів місцевого бюджету в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України для забезпечення виконання норм харчування в закладах освіти;
- підвищення вартості харчування, що обумовлено процесом інфляції та зниження платоспроможності батьків, через що все менше учнів відвідують шкільні їдальні;
- втрата постачальників харчових продуктів або послуг з організації харчування через нерентабельність для суб'єктів господарювання, віддаленість територій;
- застарілість обладнання та харчоблоків, що не дозволяє використовувати сучасні технології приготування страв і забезпечувати дотримання принципів системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках

(НАССР) (далі – система НАССР), відповідно з потребами у відновленні, комплексній модернізації та ремонтних роботах;

- перешкоджання енергетичної кризи та повітряних тривог організації харчування в закладах освіти;

- нестача кухарів, інших працівників на кухні, сестер медичних з дієтичного харчування для організації харчування учнів (вихованців) в закладах освіти;

- недостатній рівень знань частини працівників закладів освіти на тему організації харчування (зокрема щодо впровадження нових норм харчування, складення та виконання меню);

- відмова дітей від шкільного харчування через сформовані неправильні харчові звички.

IV . Шляхи і засоби розв'язання проблеми

Шляхами і засобами розв'язання проблеми є:

- організація якісного та безпечного харчування, забезпечення закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників;

- формування в учнів здорових харчових звичок;

- відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти;

- впровадження нових норм харчування.

V. Обсяги та джерела фінансування для виконання Програми

Фінансування Програми в частині «Реформування шкільного харчування в закладах загальної середньої освіти» здійснюється за рахунок місцевого бюджету, у межах видатків, що передбачатимуться головним розпорядником коштів, не заборонених чинним законодавством, згідно з додатком 1. Обсяги асигнувань становлять 10250,00 тис.грн та визначаються із врахуванням необхідності забезпечення виконання у відповідних роках конкретних заходів Програми, орієнтованих витрат на їхню реалізацію, обрахованих на підставі встановлених норм і нормативів та можливостей доходної частини бюджетів, і спрямування на вказані цілі інших коштів, не заборонених чинним законодавством України, згідно з додатком 2. Програма розрахована на 2026-2027 роки.

VI . Напрями реалізації, основні цілі та заходи Програми

Досягнення стратегічної мети планується здійснити на основі стратегічних цілей:

1. Достатність фінансового ресурсу у замовників для закупівель харчових продуктів чи послуг з організації харчування та здійснення закупівель просто та ефективно:

- організація різних форм харчування у закладах загальної середньої освіти (монопрофільне меню, мультипрофільне меню);

забезпечення безоплатного гарячого харчування учнів 1-4 класів;
забезпечення безоплатного гарячого харчування учнів 5-11 класів пільгової категорії до кінця 2025/2026 навчального року, а з 01 вересня 2026 року – організація харчування учнів 5-11 класів за кошти державної субвенції;
проведення моніторингу з метою системного контролю за організацією харчування;
забезпечення харчуванням дітей з особливими дієтичними потребами за рекомендаціями сімейних лікарів.

2. Відновлення та модернізація харчоблоків закладів освіти з використанням новітніх технологічних процесів, покращення показників енергоефективності та дотримання принципів системи НАССР:

модернізація матеріально-технічної бази закладів освіти (закупівля обладнання для харчоблоків);

реконструкція, капітальні ремонти приміщень харчоблоків згідно з вимогами нових Державних будівельних норм України та Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти;

організація проведення лабораторних досліджень об'єктів санітарних заходів за показниками якості та безпеки сировини та продуктів, що використовуються для харчування дітей, у тому числі питної води, готових страв, змивів з середовища життєдіяльності;

дотримання в закладах освіти постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках НАССР (оновлення кухонного та столового посуду, косметичний ремонт, запровадження кольорового зонування, боротьба з шкідниками, тощо);

моніторинг практичного застосування процедур заснованих на принципах системи НАССР;

організація проведення навчань по застосуванню системи НАССР.

3. Забезпечення органів місцевого самоврядування і закладів освіти достатнім штатом кваліфікованих працівників, які якісно та безпечно організують харчування і сприяють формуванню в учнів здорових харчових звичок:

проведення заходів і навчань (очна форма, онлайн-семінари, наради, конференції, тренінги, лекції, засідання за круглим столом та інші форми) для працівників органів управління освітою, закладів освіти, харчоблоків, медичних працівників з питань організації якісного, безпечного та здорового харчування;

удосконалення професійного рівня кухарів та медичних працівників.

4. Свідоме обрання українцями здорового харчування:

забезпечення комунікаційної підтримки та популяризації формування культури харчування, правильних харчових звичок шляхом зміни поведінки учасників освітнього процесу за допомогою засобів масової інформації, представників громадських організацій;

формування в освітньому середовищі інформаційного поля для розуміння навичок здорового харчування та збереження здоров'я шляхом нових форм передачі знань (навчальні візити, майстер-класи, дегустації тощо); популяризація комунікаційної платформи «ЗНАЙМО»;

контроль за формуванням (оновленням) картотеки страв, своєчасне погодження примірних чотиритижневих меню з урахуванням сезонних, наявних, дозволених для дітей продуктів харчування;

контроль за дотриманням норм харчування, переліком харчових продуктів, призначених для харчування дітей в їдальнях закладів освіти.

VII. Основні завдання Програми

Забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти, що, зокрема, сприяє соціальному захисту вразливих груп населення, формуванню у громадян навичок, усвідомленому вибору здорового харчування (як прояву піклування про власне здоров'я та психологічний стан у критичних умовах):

зниження відсотка ожиріння серед дітей віком до 18 років;

рівень задоволеності учнів харчуванням у закладах освіти;

зміна харчових уподобань дітей шкільного віку;

збільшення кількості учнів, які харчуються у закладах освіти;

кількість комплексно модернізованих/відновлених харчоблоків.

Виконання основних завдань, заходів Програми забезпечить:

зменшення розриву у вартості харчування для пільгових категорій осіб;

зменшення кількості неякісних харчових продуктів, зокрема таких, що не відповідають заявленим характеристикам;

зростання відсотка успішних закупівель (більше ніж 80 відсотків);

зменшення кількості скарг на закупівлі;

сприяння залученню коштів до місцевих бюджетів у вигляді субвенції з державного бюджету для забезпечення харчування в закладах освіти дітей пільгових категорій;

розгляд питання щодо можливості розширення переліку категорій дітей, що забезпечуються безоплатним харчуванням у закладах освіти;

кількість здобувачів освіти, що забезпечуються харчуванням у закладах освіти з відновленими/модернізованими харчоблоками;

кількість працівників, відповідальних за організацію харчування дітей та безпечність харчових продуктів (у розрізі посад), які пройшли навчання, зокрема кількість працівників, які підтвердили свої знання щодо системи безпечності харчових продуктів;

відсоток педагогічних працівників (здоров'язбережувальна галузь), які підвищили кваліфікацію за оновленими програмами;

відсоток керівників закладів освіти, які пройшли навчання щодо впровадження реформи системи шкільного харчування;

відсоток посадових осіб місцевого самоврядування, до компетенції яких належать питання організації харчування у закладах освіти, які взяли участь в консультаційних заходах щодо організації якісного та безпечного харчування;

набуття працівниками закладів освіти компетентностей, необхідних для формування навичок здорового харчування у здобувачів освіти;

покращення якості харчування в закладах освіти завдяки навчанню та підвищенню кваліфікації кухарів;

рекомендоване примірне чотиритижневе меню, яке враховує всі сезони;

кількість поширених технологічних карток страв для закладів освіти;

кількість освітнього контенту (різного типу);

показники відвідування веб-порталу “ЗНАЙМО”;

затвердження примірних чотиритижневих сезонних меню для закладів освіти;

розширення переліку страв і технологічних карток (рецептури) для харчування в закладах освіти;

розроблення рекомендацій і нормативно-правових актів щодо організації харчування в закладах освіти на період воєнного стану;

зміна харчових уподобань дітей шкільного віку;

кількість створених інструментів для скорочення оперативної звітності щодо організації харчування;

кількість промоційних заходів;

кількість розроблених дидактичних матеріалів;

зменшення кількості випадків харчових отруєнь в закладах освіти (за типом організації харчування);

визначення потреб закладів освіти, зокрема щодо модернізації харчоблоків, що дасть змогу передбачити пріоритетність проєктів;

встановлення нормативних вимог до проєктування приміщень харчоблоків закладів освіти;

сприяння забезпечення спрямування коштів державного, місцевих бюджетів і коштів, залучених від донорських організацій, на відновлення та розвиток освітньої інфраструктури;

впровадження проєктів з відновлення/модернізації харчоблоків у закладах загальної середньої освіти, в основі яких лежить сучасний технологічний процес, що забезпечить дотримання норм на принципах системи НАССР, та приготування якісної та безпечної їжі в асортименті.

VIII. Очікувані показники виконання Програми

Очікуваним результатом виконання Програми є:

впровадження сучасних страв у харчування дітей та формування правильних звичок харчування при виборі страв;

забезпечення безоплатного харчування 100 % учнів 1-4 класів;

запровадження постійного моніторингу з метою визначення ефективності реалізації Програми;

забезпечення державних гарантій щодо безоплатного харчування категорій осіб, визначених законодавством;

здійснення досліджень аналізів питної води, готових страв на мікробіологічне забруднення, змивів з навколишнього середовища та обладнання, які забезпечують підтвердження впровадження системи НАССР;

створення умов для дотримання норм на принципах системи НАССР, покращення якості та безпечності харчування в закладах освіти громади;

проведення навчання щодо впровадження, застосування та підтримання дієвості системи НАССР у формі вебінарів для працівників, пов'язаних з організацією харчування;

підвищення рівня професійних компетентностей працівників органів управління освітою, закладів освіти, їдалень, медичних працівників;

підвищення професійних компетентностей працівників харчоблоків закладів освіти громади;

розширення цільової аудиторії вебпорталу "ЗНАЙМО" за рахунок учасників освітнього процесу ЗЗСО;

здійснення популяризації здорового харчування у громаді;

урізноманітнення харчування в закладах освіти, що відповідає нормам;

забезпечення якісного, повноцінного харчування;

виконання норм харчування відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 305 "Про затвердження норм та Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку" (зі змінами).

Створення сприятливих умов за фінансової підтримки з бюджетів усіх рівнів, залученні інвестицій для забезпечення різноманітного, збалансованого і якісного харчування в закладах освіти громади, формування в учасників освітнього процесу навичок, усвідомленого вибору здорового харчування та забезпечить досягнення мети Програми.

ІХ. Контроль за організацією виконання Програми

Контроль за виконанням Програми здійснюють постійні комісії з питань освіти, культури та туризму, духовності, охорони здоров'я, материнства, у справах сім'ї, молоді та спорту, соціального захисту населення та з питань бюджету, фінансів, планування, управління власністю, соціально-економічного розвитку та інвестиційної діяльності, депутатської діяльності та етики, дотримання прав людини, законності та правопорядку Мар'янівської селищної ради.
